

การสร้างสำนึกความเป็นชาติผ่านบทเพลงรักชาติจีน ตั้งแต่ ค.ศ. 1921 ถึง ค.ศ. 1976

RECOGNITION OF NATIONALISM THROUGH CHINESE PATRIOTIC SONGS

FROM 1921 A.D. TO 1976 A.D.

กิตติยุทธ์ กิตติธรรสกุล¹ และ แพรวา รัตนทยา^{2*}
Kittayut Kittitornsakul¹ and Praewa Rattanataya^{2*}

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ 63 หมู่ 4 ต.หนองหาร อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ 50290^{1 2}
Maejo University, 63 Moo 4, Nong Harn Sub-district, San Sai District, Chiang Mai Province 50290^{1 2}

*Corresponding author E-mail: praewa_rtnty@hotmail.com

(Received: 9 Dec, 2022; Revised: 6 Jun, 2023; Accepted: 13 Jun, 2023)

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ศึกษาถึงการสร้างสำนึกความเป็นชาติผ่านบทเพลงรักชาติจีน โดยนำบทเพลงรักชาติจีนที่แต่งและเผยแพร่ในช่วง ค.ศ. 1921 ถึง ค.ศ. 1976 มาวิเคราะห์ภายใต้แนวคิดเรื่องชาติกับแนวคิดบทเพลงทางการเมือง ซึ่งผู้วิจัยแบ่งเพลงรักชาติจีนออกเป็น 2 ยุค คือ ยุคก่อนสถาปนาประเทศ และยุคสร้างชาติภายใต้ระบอบคอมมิวนิสต์ ผลการศึกษาพบว่า บทเพลงรักชาติจีนยุคก่อนสถาปนาประเทศ ประพันธ์ขึ้นโดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อระดมมวลชนให้ต่อต้านญี่ปุ่นและรัฐบาลฝ่ายขวา จึงได้เน้นสำนึกความเป็นชาติที่มีลักษณะดังนี้ คือ การสร้างสำนึก ศัตรูของชาติจีนร่วมกัน ชาติจีนเป็นชาติที่ก้าวหน้าภายใต้การนำของเหมาเจ๋อตุง ชาติจีนเป็นชาติที่นำโดยพรรคคอมมิวนิสต์ ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อความก้าวหน้าของชาติ ชาติจีนเป็นชาติที่ประกอบไปด้วยคนหลากหลายอาชีพ ที่ต่างก็มีความสำคัญในความเจริญก้าวหน้าและมั่นคงต่อชาติจีน ต่อมาเมื่อถึงยุคสร้างชาติภายใต้ระบอบคอมมิวนิสต์เป็นต้นมา บทเพลงรักชาติจีนแต่งขึ้นโดยมีจุดประสงค์หลักที่เปลี่ยนไปคือสร้างความชอบธรรมให้กับระบอบคอมมิวนิสต์อันเป็นระบอบการปกครองใหม่ของประเทศ แต่การเน้นสำนึกความเป็นชาติมีรูปแบบที่ไม่ได้ต่างไปจากยุคก่อนมากนักคือการเน้นชาติจีนเป็นชาติก้าวหน้าภายใต้การนำของเหมา เจ๋อตุง ชาติจีนเป็นชาติที่นำโดยพรรคคอมมิวนิสต์ ชาติจีนเป็นชาติที่ประกอบไปด้วยคนหลากหลายอาชีพ และชาติจีนเป็นชาติที่ประกอบไปด้วยคนหลากหลายกลุ่มชาติพันธุ์

คำสำคัญ: เพลงรักชาติจีน, พรรคคอมมิวนิสต์จีน, การสร้างสำนึกความเป็นชาติจีน

¹ อาจารย์ ดร. กลุ่มสหวิทยาการสังคมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์

² อาจารย์ กลุ่มวิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะศิลปศาสตร์

ABSTRACT

This research aimed to study the recognition of nationalization through Chinese patriotic songs by analyzing selected Chinese patriotic songs which were composed and published from 1921 A.D. to 1976 A.D. based on idealism in nationalistic and politic found within the song contexts. To achieve the research objective, Research Author has divided the patriotic songs into two categories: 1. Songs in Pre-national Establishment Era and 2. Songs in Communism Governance of China Era; the result of study indicated that Songs in Pre-national Establishment Era were composed with main intention to mobilize Chinese to persist both Japanese invasion and domestic political Rightist. Hence, those song contexts were focused on maintaining nationalism, which had characteristics concerning national recognition, enemy of the state, cooperation, leadership of Mao Tse-tung, and the conduct Chinese communist parties, which established the key factor in nation advancement. In that era, China consisted of people from multiple occupations; each took a major role in Chinese national development and integrity. Upon the era of Chinese communism governance, patriotic songs were composed with different intention which was to endorse righteousness to Chinese national approved communism government. However, nationalism recognition contexts had not being far removed from the previous era, which were focusing on the leadership of Mao Tse-tung, Chinese communist parties conduct, people from multiple occupations and people from multiple races.

KEYWORDS: Chinese Patriotic Songs, Chinese Communist Parties, Chinese Nationalism Recognition

บทนำ

ในวันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ. 1949 ณ จัตุรัสเทียนอันเหมินใจกลางกรุงปักกิ่ง พรรคคอมมิวนิสต์ภายใต้การนำของเหมาเจ๋อตงได้สถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนขึ้น ประเทศจีนเปลี่ยนระบอบการปกครองเป็นสังคมนิยม ถือเป็นชัยชนะของพรรคคอมมิวนิสต์อย่างเด็ดขาด แต่ทว่าความสำเร็จดังกล่าว ก็มีสิ่งที่เกิดขึ้นได้โดยง่าย เพราะทางพรรคคอมมิวนิสต์เองต้องต่อสู้และฟันฝ่าอุปสรรคมากมาย โดยพรรคคอมมิวนิสต์ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 1921 ณ ใจกลางเมืองเซี่ยงไฮ้ ต่อมาพรรคคอมมิวนิสต์ต้องเผชิญกับสงครามอีกนับครั้งไม่ถ้วน เช่น การทำสงครามปราบขุนศึกภาคเหนือเมื่อปี ค.ศ. 1926 หรือการทำสงครามต้านมหาอำนาจอย่างญี่ปุ่น รวมถึงการต่อสู้กับพรรคก๊กมินตั๋ง ไม่ว่าจะเป็นปฏิวัติหนานชางในปี ค.ศ. 1927 และสงครามกลางเมืองเมื่อปี ค.ศ. 1945 จนได้รับชัยชนะในที่สุด ในเวลาถัดมาเมื่อพรรคคอมมิวนิสต์ประกาศก่อตั้งประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนแล้ว ภารกิจสำคัญที่พรรคคอมมิวนิสต์จำเป็นต้องขับเคลื่อนเป็นการด่วนก็คือ การสร้างความเป็นเอกภาพของชาติภายใต้การปกครองของพรรคคอมมิวนิสต์ เพื่อให้ประชาชนยอมรับในพรรคคอมมิวนิสต์ ซึ่งทางพรรคฯ ก็ใช้หลากหลายวิธีในการสร้างสำนึกความเป็นชาติจีน เช่น การปลุกกระตือรือร้นนิยสารพรรคคอมมิวนิสต์ หนังสือพิมพ์ของพรรคคอมมิวนิสต์ (People's Daily) การปลุกกระตือรือร้นทางศิลปะ การสร้างแบบเรียนที่เน้นเรื่องราวการต่อสู้ของพรรคคอมมิวนิสต์ ภาพยนตร์ พิพิธภัณฑสถานอนุสาวรีย์ฯ นอกจากนี้ยังมีการสร้างลัทธิบูชาบุคคล (ให้ประชาชนสำนึกถึงบุญคุณของบุคคลดังกล่าวที่ทำให้ชาติพ้นภัย) โดยสื่อมวลชนของรัฐบาลจีนได้ใช้วิธีการโฆษณาชวนเชื่อแบบต่าง ๆ เพื่อยกย่องเหมา เจ๋อตง กลายเป็นวีรชนที่นำจีนยืนหยัดต่อสู้กับมหาอำนาจตะวันตกและนำพาจีนเข้าสู่สังคมคอมมิวนิสต์อย่างแท้จริงและในระยะเวลาของการปฏิวัติวัฒนธรรมจัดว่าเป็นช่วงของการโฆษณาชวนเชื่อสร้างลัทธิบูชาบุคคลให้กับเหมา เจ๋อตง ขึ้นสู่ขั้นสูงสุด โดยมีการตีพิมพ์ภาพใบหน้าของเหมา เจ๋อตงในหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์พร้อมทั้งงานคิดงานเขียนของเหมา เจ๋อตง ทุกวัน และยังพิมพ์หนังสือคัดเลือกผลงานของเหมา เจ๋อตง ถึง 1,200 ล้านเล่ม

(Wongsesurawat, 2021)

แต่ช่องทางหนึ่งที่ทางพรรคคอมมิวนิสต์ใช้ในการปลุกกระตือรือร้นและการสร้างสำนึกความเป็นชาติมาตั้งแต่ก่อนที่จะสถาปนาประเทศ ก็คือการแต่งบทเพลงรักชาติจีนเผยแพร่ตามสื่อต่าง ๆ ซึ่งบทเพลงรักชาติจีนมีจุดมุ่งหมายหลักที่สำคัญคือการปลุกกระตือรือร้นความรู้สึกของประชาชนให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สร้างความเป็นเอกภาพ และพร้อมที่จะทำเพื่อชาติ โดยบทเพลงรักชาติจีนถือกำเนิดขึ้นมาพร้อม ๆ กับพรรคคอมมิวนิสต์ ในราวปี ค.ศ. 1921 บทเพลงส่วนใหญ่แต่งโดยทหารและบุคลากรของพรรคคอมมิวนิสต์ นับแต่นั้นเป็นต้นมา มีการประพันธ์บทเพลงรักชาติอย่างต่อเนื่อง แต่ทว่าบทเพลงรักชาติในแต่ละช่วงเวลามีการสร้างสำนึกความเป็นชาติที่แตกต่างกัน โดยเพลงรักชาติในช่วงก่อนปี ค.ศ. 1949 หรือช่วงก่อนที่พรรคคอมมิวนิสต์จะสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน ส่วนใหญ่จะสร้างสำนึกความเป็นชาติด้วยบทเพลงที่มีเนื้อหาทำให้ประชาชนเกลียดศัตรูของชาติร่วมกัน ดังตัวอย่างบทเพลงกองทัพปลดแอกประชาชนจีน 《中国人民解放军军歌》 โดยเพลงนี้แต่งขึ้นในปี ค.ศ. 1939 (Sahaiscenturyboys v.2, 2020) เนื้อเพลงกล่าวถึงการปลุกกระตือรือร้นให้มีความฮึกเหิม ร่วมแรงร่วมใจกันต่อสู้กับมหาอำนาจอย่างญี่ปุ่น ซึ่งเป็นศัตรูของจีนในขณะนั้น หรือบทเพลงปกป้องแม่น้ำเหลือง 《保卫黄河》 ซึ่งแต่งขึ้นในราวปี ค.ศ. 1938 (Socialist East, 2017) เนื้อหาที่เน้นการปลุกกระตือรือร้นให้ลูกหลานชาวจีนไม่ยอมตกอยู่ใต้อำนาจของญี่ปุ่น และลุกขึ้นสู้เพื่อปกป้องแผ่นดินจีน เป็นต้น

แต่หลังจากที่พรรคคอมมิวนิสต์จีนได้สถาปนาประเทศขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1949 นับจากนั้นบทเพลงรักชาติจีนที่แต่งออกมามีส่วนใหญ่อจะสร้างสำนึกความเป็นชาติด้วยการเน้นให้ประชาชนสำนึกบุญคุณของพรรคคอมมิวนิสต์ และเคารพในผู้นำของประเทศมิได้เน้นการสร้างศัตรูของชาติเหมือนช่วงที่ผ่านมา ดังเช่นตัวอย่างของเพลงไม่มีพรรคคอมมิวนิสต์ก็ไม่มีประเทศจีนใหม่ 《没有共产党就没有新中国》 ซึ่งเผยแพร่ในปี ค.ศ. 1950 (Raghav, 2019) โดยเนื้อเพลงแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการปฏิวัติภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์จีนที่ทำให้ประเทศจีนไปสู่ระบอบใหม่ ประชาชนมีชีวิตที่ดีขึ้น

หรือบทเพลงจำคำพูดของประธานเหมาไว้ในใจ 《毛主席的话儿记心上》 เพลงนี้แต่งขึ้นในปี ค.ศ. 1965 (Wu, 2009) เนื้อหาของบทเพลงเป็นการโน้มน้าวให้ประชาชนยึดมั่นในความคิดและอุดมการณ์ของเหมา เจ๋อตง

จากตัวอย่างดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นว่าบทเพลงรักชาติจีน แม้จะมีจุดประสงค์หลักเพื่อสร้างสำนึกความเป็นชาติ แต่ภายใต้การสร้างสำนึกความเป็นชาตินั้นก็มีเนื้อหาที่หลากหลาย แตกต่างกันไปในแต่ละช่วงเวลา จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงต้น เป็นที่มาของคำถามการวิจัยว่า “บทเพลงรักชาติจีนตั้งแต่ปี ค.ศ. 1921 ถึง ค.ศ. 1976 มีการสร้างสำนึกความเป็นชาติอย่างไรในแต่ละช่วงเวลา มีปัจจัยและบริบทใดที่ทำให้เป็นเช่นนั้น”

การศึกษาวิจัยเรื่องการสร้างสำนึกความเป็นชาติผ่านบทเพลงรักชาติจีน ค.ศ. 1921 – 1976 ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจพรมแดนความรู้พบว่า มีงานวิจัยและบทความของจีนที่ศึกษาเกี่ยวกับเพลงรักชาติจีน ได้แก่ บทความเรื่องความหมายตามยุคสมัยของเพลงรักชาติ และจุดสำคัญของการร้องเพลงรักชาติ งานวิจัยนี้กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนเพลงรักชาติในระดับประถมและมัธยมศึกษา ซึ่งการเรียนเพลงรักชาติก่อให้เกิดประโยชน์ เช่น ปลุกฝังความรักชาติ ศีลธรรม ความสามัคคี สร้างความเพลิดเพลิน พัฒนาทักษะการร้องเพลง สำนึกในบุญคุณของพรรคคอมมิวนิสต์ นอกจากนี้ยังได้ฉายภาพให้เห็นถึงวิธีการสอนร้องเพลงรักชาติ โดยครูจะเล่าเหตุการณ์การต่อสู้ของพรรคคอมมิวนิสต์ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ ซาบซึ้ง และร้องเพลงได้ถูกต้องและกินใจมากยิ่งขึ้น (Ye, 2021)

ในขณะที่งานวิจัย เรื่องการสำรวจสถานการณ์ปัจจุบันและความนิยมของเพลงคลาสสิครักชาติสำหรับนักศึกษา งานชิ้นนี้ได้แสดงให้เห็นถึงบทบาทของมหาวิทยาลัยในเขตปกครองตนเอง มณฑลซินเจียง ในการเผยแพร่บทเพลงรักชาติ ผ่านการเรียนการสอน กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้นักศึกษารักในแผ่นดินเกิด รักในระบอบสังคมนิยมพรรคคอมมิวนิสต์ (Li and Liu, 2022) ในประเทศจีนองค์ความรู้ที่ศึกษาเกี่ยวกับเพลงรักชาติจีนนั้นยังมีอีกมากมายแต่ส่วนใหญ่จะศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของเพลงรักชาติในปัจจุบัน ซึ่งองค์ความรู้ของจีนที่ศึกษาเพลงรักชาติจีน

ในเชิงประวัติศาสตร์หรือสำนึกความเป็นชาติโดยตรงนั้นยังไม่มี ส่วนในประเทศไทยงานที่ศึกษาเกี่ยวกับเพลงรักชาติจีน ได้แก่ งานวิจัยเรื่องร้อยเพลงรักชาติจีนของเมฆม สอดส่องกฤษ (Sodsongkrit, 2011) ซึ่งได้นำบทเพลงรักชาติจีนที่ได้รับการลงคะแนนมากที่สุด ผ่านทางอินเทอร์เน็ต เมื่อปี ค.ศ. 2009 มาทำการแปลเป็นภาษาไทย พร้อมบรรยายถึงประวัติความเป็นมาของบทเพลงแต่ละเพลงไว้อย่างละเอียด งานชิ้นนี้จึงให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเพลงรักชาติจีนได้เป็นอย่างดี ในขณะที่บทความเรื่องการวิเคราะห์มิติด้านการท่องเที่ยวและการสื่อสารในการปลูกจิตสำนึกรักชาติของรัฐบาลจีนผ่านบทเพลงปลุกใจของ เมฆม สอดส่องกฤษ, นริศรา แสงเทียน และณัฐฤดี สุขประสงค์ (Sodsongkrit, Sangtian, and Sukprasong, 2017) แม้จะมีการวิเคราะห์ถึงการปลูกจิตสำนึกรักชาติในบทเพลงรักชาติจีน แต่ก็เป็นการศึกษาวิเคราะห์ในเชิงภาษา ไม่ได้เน้นในมิติทางประวัติศาสตร์ จึงทำให้ไม่เห็นถึงการก่อตัวของสำนึกความเป็นชาติที่สลับซับซ้อนในบทเพลงรักชาติจีน ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษาถึงการสร้างสำนึกความเป็นชาติผ่านบทเพลงรักชาติจีนในช่วง ค.ศ. 1921 – 1976 เป็นประเด็นใหม่ที่ยังไม่มีใครศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมิติทางประวัติศาสตร์ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ย่อมมีส่วนช่วยในการเติมเต็มองค์ความรู้เกี่ยวกับเพลงรักชาติจีนให้สมบูรณ์มากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษาถึงการสร้างสำนึกความเป็นชาติที่ปรากฏในเนื้อหาของบทเพลงรักชาติจีน ตั้งแต่ ค.ศ. 1921 ถึง ค.ศ. 1976

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยเรื่อง การสร้างสำนึกความเป็นชาติผ่านบทเพลงรักชาติจีน ตั้งแต่ ค.ศ. 1921 ถึง ค.ศ. 1976 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าและรวบรวมบทเพลงรักชาติจีน รวมทั้งเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ แล้วจึงนำหลักฐานทางประวัติศาสตร์ทั้งหลักฐานชั้นต้น (Primary Source) และหลักฐานชั้นรอง (Secondary Source) มาประเมินคุณค่าโดยใช้วิพากษ์วิธีทาง

ประวัติศาสตร์ (Historical Criticism) ซึ่งจะช่วยให้สามารถเลือกสรรได้อย่างมีประสิทธิภาพว่าข้อมูลหรือข้อสนเทศ (Information) ใดบ้างที่มีความถูกต้องน่าเชื่อถือ สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์และเชื่อมโยงกับบทเพลงรักชาติจีน เพื่อสร้างองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ขึ้นมา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาถึง การสร้างสำนึกความเป็นชาติที่แฝงอยู่ในบทเพลงรักชาติจีน ตั้งแต่ ค.ศ. 1921 ถึง ค.ศ. 1976 ดังนั้นปี ค.ศ. 1921 ถึง ค.ศ. 1976 จึงเป็นตัวกำหนดขอบเขตในการทำวิจัย ซึ่งการเลือกช่วงเวลาดังกล่าวมาทำการศึกษาเป็นเพราะปี ค.ศ. 1921 ถือเป็นปีที่ก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์จีนและทางพรรคฯ เริ่มมีการแต่งเพลงรักชาติจีนขึ้น และระหว่างปี ค.ศ. 1921 ถึง ค.ศ. 1976 เป็นช่วงที่การเมืองจีนมีความเปลี่ยนแปลงหลายระลอก ไม่ว่าจะเป็นการสถาปนาประเทศในปี ค.ศ. 1949 ภายใต้ระบอบคอมมิวนิสต์ซึ่งเป็นระบอบการปกครองที่ประชาชนจีนไม่เคยสัมผัสมาก่อน การดำเนินนโยบายก้าวกระโดดเพื่อเร่งพัฒนาเศรษฐกิจส่งผลให้ประชาชนเดือดร้อนเป็นอย่างมาก และการปฏิวัติวัฒนธรรมซึ่งเป็นนโยบายที่เน้นการกำจัดคู่แข่งทางการเมืองแต่สร้างความสูญเสียให้กับประเทศอย่างมหาศาลโดยสิ้นสุด ในปี ค.ศ. 1976 ซึ่งเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นล้วนส่งผลต่อการสร้างสำนึกความเป็นชาติในบทเพลงรักชาติจีน ทำให้เห็นถึงการสร้างสำนึกความเป็นชาติที่มีลักษณะแตกต่างกันอย่างไรก็ตามมีบทเพลงรักชาติจีนจำนวนมากที่แต่งขึ้นในช่วงปี ค.ศ. 1921 ถึง ค.ศ. 1976 ผู้วิจัยจึงคัดเลือกมาเพียง 100 บทเพลง โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่ง 100 บทเพลงที่คัดเลือกมานั้น เป็นบทเพลงที่สะท้อนถึงสำนึกความเป็นชาติจีนที่ค่อนข้างชัดเจนและเนื้อหามีความหลากหลาย ดังนั้น 100 บทเพลงรักชาติดังกล่าวจึงเป็นกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาวิจัยในครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสร้างสำนึกความเป็นชาติผ่านบทเพลงรักชาติจีน ตั้งแต่ ค.ศ. 1921 ถึง ค.ศ. 1976 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งเป็นการตีความเนื้อหาของบทเพลงรักชาติจีน แล้วจัดกลุ่มข้อความให้เป็นหน่วยการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) เพื่อใช้ในการค้นหา

สำนึกความเป็นชาติที่สื่อสารผ่านบทเพลงรักชาติจีน ซึ่งสามารถจัดประเด็นที่สื่อถึงความรักชาติจีนได้ดังนี้

1. การสร้างศัตรูของชาติ
2. ชาติที่ก้าวหน้าภายใต้การนำของเหมา เจ๋อตง
3. ชาติที่นำโดยพรรคคอมมิวนิสต์
4. ชาติที่ประกอบด้วยคนหลากหลายอาชีพ
5. ชาติที่ประกอบด้วยคนหลายกลุ่มชาติพันธุ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้สามารถทำได้โดยเก็บรวบรวมบทเพลงรักชาติจีน จากสื่อต่าง ๆ ให้มากที่สุด เช่น หนังสือรวบรวมเพลงจีน เว็บไซต์ต่าง ๆ ทั้งของไทยและจีน ฯลฯ หลังจากรวบรวมบทเพลงได้ทั้งหมดแล้ว จึงนำบทเพลงมาทำการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ได้ตั้งไว้แล้วเขียนเป็นบทความในที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมบทเพลงรักชาติจีนจากสื่อต่าง ๆ ได้ทั้งหมดแล้ว จึงแบ่งบทเพลงออกเป็น 2 ช่วงเวลา คือ 1. บทเพลงรักชาติจีนยุคก่อนการสถาปนาประเทศ (ค.ศ. 1921 – ค.ศ. 1948) 2. บทเพลงรักชาติจีนยุคสร้างชาติภายใต้ระบอบคอมมิวนิสต์ (ค.ศ. 1949 – ค.ศ. 1976) จากนั้นจึงจำแนกเพลงให้อยู่ในแต่ละหมวดตามที่ได้กำหนดไว้แล้วทำการวิเคราะห์ให้เห็นถึงสำนึกความเป็นชาติในบทเพลงรักชาติจีนทั้ง 2 ช่วงเวลา เมื่อได้คำตอบที่ชัดเจนและน่าเชื่อถือแล้วจึงเขียนเป็นรายงานผลการวิจัยในลักษณะของการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Analytical Description)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาบทเพลงรักชาติจีน ตั้งแต่ ค.ศ. 1921 – ค.ศ. 1976 พบว่าการสร้างสำนึกความเป็นชาติจีนในบทเพลงรักชาติ มีความแตกต่างกันไปในแต่ละช่วงเวลา โดยสามารถแบ่งได้เป็น 2 ช่วงเวลา เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนของสำนึกความเป็นชาติจีนดังนี้

บทเพลงรักชาติจีนยุคก่อนสถาปนาประเทศ (ค.ศ. 1921 – 1948)

ในช่วงก่อนที่พรรคคอมมิวนิสต์จะสถาปนาประเทศจีนได้นั้น ถือเป็นช่วงเวลาที่พรรคคอมมิวนิสต์จีนต้องทำสงครามอย่างเข้มข้น ทั้งกับพรรคก๊กมินตั๋งและมหาอำนาจ

อย่างญี่ปุ่น รวมถึงต้องโฆษณาชวนเชื่อให้ประชาชนหันมาร่วมมือกับพรรคคอมมิวนิสต์เพื่อสร้างระบอบใหม่ ดังนั้น เพลงรักชาติจีนที่ประพันธ์ขึ้นในช่วงเวลานี้จึงมีการสร้างสำนึกความเป็นชาติที่มีลักษณะสำคัญดังนี้

1. การสร้างสำนึกศัตรูของชาติจีนร่วมกัน

นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1895 เป็นต้นมา ญี่ปุ่นได้เริ่มเข้ามายึดพื้นที่ต่าง ๆ ของจีนอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นเมืองท่า เส้นทางรถไฟ พร้อมกับแทรกแซงกิจการต่าง ๆ เช่น กิจการรถไฟ เหมืองแร่ โรงงาน ฯลฯ สร้างความไม่พอใจให้กับประชาชนชาวจีนเป็นอย่างมาก (Chokmukda, 2012) ดังนั้น พรรคคอมมิวนิสต์จึงเน้นศัตรูของชาติในบทเพลง เพื่อให้ประชาชนมีความรู้สึกร่วมได้โดยง่ายและพร้อมต่อต้านศัตรูไปพร้อมกัน ดังตัวอย่างเพลงกองกำลังทหารกองโจร 《游击队歌》 เนื้อหาของเพลงกล่าวถึงการร่วมแรงร่วมใจกันต่อสู้กับญี่ปุ่นที่เข้ามาข่มเหงคนจีน โดยบทเพลงนี้ประพันธ์ขึ้นในปี ค.ศ. 1937 ซึ่งเป็นช่วงเวลา ที่ทหารญี่ปุ่นเข้ามารุกรานคนจีน ญี่ปุ่นจึงเป็นศัตรูของชาติจีน ดังปรากฏในบางท่อนของบทเพลงว่า (Wu, 2009, p. 14)

敌人战线越延长，我们的队伍愈扩张

ยิ่งแนวรบของศัตรูขยายออกมากเท่าไร กองกำลังของเราที่ยิ่งขยายมากขึ้นเท่านั้น

不分穷，不分富，四万万（四亿）
同胞齐武装，

ไม่แบ่งว่าเป็นคนจน ไม่แบ่งว่าเป็นคนรวย และ
เพื่อนร่วมชาติสี่ร้อยล้านคนต่างก็ติดอาวุธเหมือนกัน

不论党，不论派，大家都来抵抗
ไม่ว่าพรรคหรือฝ่ายไหน ทุกคนต่างก็มาต่อต้าน
我们越打越坚强，日本的强盗自己走向灭亡，

พวกเรายิ่งสู้ยิ่งแข็งแกร่ง โจรญี่ปุ่นสูญสิ้นไปเอง

หรือเพลงปกป้องแม่น้ำเหลือง 《保卫黄河》 ก็เป็นบทเพลงที่กล่าวถึงญี่ปุ่นในฐานะศัตรูของชาติจีนเช่นกัน โดยเนื้อหาของเพลงเน้นการปลุกกระดมให้พี่น้องชาวจีนลุกขึ้นมาสู้กับญี่ปุ่น ช่วยกันปกป้องแม่น้ำเหลืองหรือแม่น้ำฮวงเหอ อันเป็นเสมือนสัญลักษณ์ของแผ่นดินจีน สังเกตได้จากประโยคที่ว่า (Socialist East, 2017)

保卫黄河，保卫华北，保卫全中国！

ปกป้องแม่น้ำเหลือง ปกป้องจีนตอนเหนือและ
ปกป้องทั่วทั้งประเทศจีน!

（唱歌）风在吼，马在叫

（ร้องเพลง）ลมกำลังโกรธ ม้ากำลังร้อง

黄河在咆哮，黄河在咆哮

แม่น้ำเหลืองคำราม แม่น้ำเหลืองคำราม

河西山岗万丈高，河东河北高粱熟了

เนินเขาในเหอซีสูงหลายพันฟุต และข้าวฟ่าง

เกาเหลียงในเหอตงและเหอเป่ย์สุกหอมแล้ว

万山丛中抗日英雄真不少

มีวีรบุรุษต่อต้านญี่ปุ่นมากมายบนภูเขา

青纱帐里游击健儿逞英豪

ในไร่ข้าวโพดยาวเหยียดนั้น เหล่าจรรยุทธ์

ผู้กล้าหาญ แสดงความอาชาชาญ

อนึ่งศัตรูของชาติที่พบในบทเพลงรักชาติจีนช่วงนี้ นอกจากญี่ปุ่นแล้วก็มีพวกก๊กมินตั๋ง เพราะทางพรรคคอมมิวนิสต์จีนต้องทำสงครามกับพวกก๊กมินตั๋งพร้อมกับต่อต้านญี่ปุ่นไปด้วย ดังปรากฏในเพลงทหารกองทัพบกแดง คิดถึงเหมา เจ๋อตง 《红军战士想念毛泽东》 ว่า (Wu, 2009, p. 5)

瑞金城，您首创革命根据地，工农掌权好威风；

เมืองรุ่ยจิน (Ruijin) ท่านเป็นผู้ริเริ่มพื้นที่ฐาน
การปฏิวัติ ที่ซึ่งคนงานและชาวนามีอำนาจนำเกรงขาม

赣江边，您率领我们反围剿，
杀败蒋匪百万兵。

ที่ริมฝั่งแม่น้ำก่าน (Gan) ท่านเป็นผู้นำการตอบโต้
และปราบปราม ซ่าทำลายโจรเจียงนับล้าน

ประโยคในช่วงต้นกล่าวถึงสถานการณ์ที่เมือง
รู่ยจินว่า เหมา เจ๋อตุง เป็นผู้นำกรรมกรและชาวนาต่อสู้
ปราบพวกโจรเจียง ซึ่งหมายถึงทหารของฝ่ายเจียงไคเช็ค
นั่นเอง

2. ชาตินี้เป็นชาติที่ก้าวหน้าภายใต้การนำ ของเหมา เจ๋อตุง

สำนึกความเป็นชาติจะก่อตัวขึ้นได้ ประชาชน
ต้องมีความเชื่อหรือศรัทธาไปในทิศทางเดียวกันซึ่งการ
ทำให้ประชาชนศรัทธาและยกย่องในบุคคลคนเดียวกัน
นับเป็นแนวทางหนึ่งที่พรรคคอมมิวนิสต์จีนใช้ปลุกกระตือรือร้น
มวลชนให้ลุกขึ้นสู้ โดยบุคคลที่สามารถเรียกแรงศรัทธา
จากประชาชนได้ก็คือ เหมา เจ๋อตุง ซึ่งในช่วงก่อนสถาปนา
ประเทศนั้น เหมา เจ๋อตุง ผู้เคยเป็นอดีตผู้ช่วยบรรณารักษ์
ได้มีบทบาทในการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่โดดเด่นคือ
การเป็นผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์ นำพาสมาชิกกว่าแสน
ชีวิตล่าถอยจากภาคใต้สู่ภาคตะวันตกโดยมีปลายทางอยู่
ที่มณฑลส่านซี เพื่อหนีแรงกดดันจากฝ่ายรัฐบาล ซึ่งรู้จัก
กันในนามของเหตุการณ์การเดินทางไกล (Long March)
(Ingkasit, 2019) ดังนั้นจึงมีการแต่งเพลงรักชาติที่แสดงให้เห็น
บทบาทของเหมา เจ๋อตุง ในฐานะผู้นำอันชาญฉลาด
ที่จะพาชาตินี้ไปสู่ความเจริญก้าวหน้า เพื่อเป็นการปลุก
ระดมมวลชนได้แก่ บทเพลงบูรพาแดง 《东方红》
ที่มีเนื้อหายกย่องเหมา เจ๋อตุง ในฐานะผู้ชี้นำประชาชน
ในการสร้างชาติจีนใหม่ ดังตัวอย่างของเนื้อเพลงว่า (Wu,
2009, p. 17)

毛主席，爱人民，他是我们的带
路人；

ท่านประธานเหมา รักประชาชน ท่านคือผู้นำทาง
ให้พวกเรา

为了建设新中国，呼儿嗨哟，
领导我们向前进。

เพื่อสร้างประเทศจีนใหม่ ชโย ผู้นำให้พวกเรา
ก้าวเดินไปข้างหน้า (ก้าวรุดหน้า)

ในขณะที่เพลงทหารกองทัพแดงคิดถึงเหมา เจ๋อตุง
《红军战士想念毛泽东》 ก็เป็นอีกบทเพลง
ที่สรรเสริญเหมา เจ๋อตุง โดยเนื้อหาของเพลงนี้เป็นการเล่า
ถึงในวันที่พวกทหารได้รับการนำโดยเหมา เจ๋อตุง ก็เปรียบ
เสมือนคนหลงทาง พวกทหารจึงคิดถึงเหมา เจ๋อตุง
ซึ่งเป็นผู้นำและบัญชาการรบ ทำให้พวกทหารได้รับชัยชนะ
ดังจะเห็นได้จากเนื้อเพลงท่อนที่ว่า (Wu, 2009, p.4)

抬头望见指路灯，心中想念毛
泽东，想念毛泽东。

มองขึ้นไปเห็นไฟนำทาง ในใจคิดถึงเหมา เจ๋อตุง
คิดถึงเหมา เจ๋อตุง

迷路时想您有方向，黑夜里想
你照路程，黑夜里想你照路程。

เมื่อหลงทาง นึกถึงท่านมีหนทาง ในคืนที่มีมืดมิด
นึกถึงท่านส่องสว่างชี้ทาง ในคืนที่มีมืดมิด นึกถึงท่าน
ส่องสว่างชี้ทาง

แม้ว่าการสร้างสำนึกความเป็นชาติโดยเน้น
การบูชาบุคคล จะเป็นสิ่งที่สวนทางกับอุดมการณ์ของลัทธิ
คอมมิวนิสต์ที่เน้นความเสมอภาค เท่าเทียม เป็นสังคม
ที่ไร้ชนชั้น แต่กับเหมา เจ๋อตุง ถือเป็นข้อยกเว้น เพราะจีน
มองว่าเหมา เจ๋อตุง อยู่เหนือสิ่งอื่นใดนั่นเอง

3. ชาตินี้เป็นชาติที่นำโดยพรรคคอมมิวนิสต์ ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อความก้าวหน้าของชาติ

ก่อนที่พรรคคอมมิวนิสต์จะได้รับชัยชนะอย่าง
เด็ดขาดในปี ค.ศ. 1949 นั้น จีนเคยปกครองด้วยระบอบ
กษัตริย์และระบอบประชาธิปไตยมาก่อน แต่ระบอบ
การปกครองดังกล่าวก็ไม่สามารถทำให้ประเทศเจริญ
ก้าวหน้าได้ พรรคคอมมิวนิสต์ตระหนักว่าการจะทำให้
ประชาชนหันมาร่วมอุดมการณ์และต่อสู้ไปพร้อมกับพรรคฯ
จำเป็นต้องสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนว่าระบอบใหม่
จะทำให้ความเป็นอยู่ของประชาชนดีกว่าเดิม จึงพยายาม
ทำให้พรรคคอมมิวนิสต์มีความสำคัญในฐานะที่เป็น
ศูนย์รวมจิตใจของคนในชาติและทำให้ประชาชนเชื่อมั่น
ในพรรคคอมมิวนิสต์เหมือน ๆ กัน ว่าพรรคคอมมิวนิสต์ทำ
เพื่อมวลชน และสามารถนำชาตินี้ไปสู่ความเจริญก้าวหน้าได้
ดังนั้น จึงมีการแต่งเพลงที่เน้นให้เห็นถึงบทบาทของพรรค

คอมมิวนิสต์ในการนำพาประเทศจีนไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง
ได้แก่ เพลงไม่มีพรรคคอมมิวนิสต์ไม่มีประเทศจีนใหม่
《没有共产党就没有新中国》เพลงนี้กล่าวถึง
บทบาทของพรรคคอมมิวนิสต์ที่ทุ่มเททำสงคราม สถาปนา
ประเทศจีนขึ้นมาใหม่ เพื่อชีวิตที่ดีขึ้นของมวลชน ซึ่งเห็น
ได้จากเนื้อเพลงตอนที่ว่า (Wu, 2009, p.20)

共产党辛劳为民族，共产党他
一心救中国，

พรรคคอมมิวนิสต์เหน็ดเหนื่อยเพื่อชนชาติ พรรค
คอมมิวนิสต์พร้อมใจกันช่วยประเทศจีน

他指给了人民解放的道路，
他领导中国走向光明。

พรรคชี้นำเส้นทางแห่งอิสรภาพให้ประชาชน
พรรคนำประเทศจีนก้าวไปทางแสงสว่าง

ในขณะที่เพลงดาวแดง 《红星歌》 ก็เป็นอีก
หนึ่งบทเพลงที่ให้ความสำคัญกับพรรคคอมมิวนิสต์อย่าง
ชัดเจน โดยภาพรวมของเนื้อหากล่าวถึงดาวแดงอันเป็น
สัญลักษณ์ของพรรคคอมมิวนิสต์ ว่าเป็นศูนย์รวมจิตใจ
ของชนชั้นกรรมาชีพ ซึ่งชนชั้นกรรมาชีพอันได้แก่ชาวนาและ
กรรมกรนั้นย่อมหมายถึงชาติเพราะเป็นกลุ่มคนส่วนใหญ่
ของประเทศ ดังนั้นดาวแดงในบทเพลงนี้จึงเป็นดวงดาว
แห่งพรรคคอมมิวนิสต์ที่นำพาชาติจีนไปสู่ความสว่างไสว
สังเกตได้จากบางท่อนในบทเพลงที่ว่า (Wu, 2009, p. 6)

红星是咱工农的心，党的光辉照
万代。

ดาวแดงคือหัวใจชาวนาและกรรมกรของเรา
ความรุ่งโรจน์ของพรรคส่องไปยังทุกยุคทุกสมัย

斗争中，红星闪闪指方向；征途上，
红星闪闪把路开。

ในการต่อสู้ ดาวแดงสว่างไสวนำทาง ในการ
เดินทางไกล ดาวแดงสว่างไสวเปิดทาง

红星闪闪放光彩，红星灿灿暖胸
怀，

ดาวแดงสว่างไสวแวววาว ดาวแดงเปล่งแสง
อบอุ่นจิตใจ

跟着毛主席跟着党，闪闪的红星
传万代

ตามท่านประธานเหมา ตามพรรคดาวแดง
ที่สว่างไสวถูกส่งต่อไปทุกยุคทุกสมัย

4. ชาติจีนเป็นชาติที่ประกอบไปด้วยคน
หลากหลายอาชีพ ที่ต่างก็มีความสำคัญในความเจริญ
ก้าวหน้าและมั่นคงต่อชาติจีน

ความเป็นชาติจีนต้องให้ความสำคัญกับหลากหลาย
หลายอาชีพ เพราะแต่ละอาชีพย่อมส่งเสริมความมั่นคง
และก้าวหน้าของชาติทั้งทางตรงและทางอ้อม ยิ่งไปกว่านั้น
การทำสงครามกับศัตรูของชาติจำเป็นต้องมี
อาศัยแรงสนับสนุนจากผู้คนหลากหลายอาชีพ ดังนั้นทาง
พรรคคอมมิวนิสต์จึงแต่งบทเพลงที่มีเนื้อหาสรรเสริญ
บุคคลในอาชีพต่าง ๆ ดังตัวอย่างของเพลงมาในเดือน
กุมภาพันธ์ 《二月里来》 เนื้อหาของเพลงกล่าวถึง
ความร่วมมือร่วมใจกันปลูกข้าวของชาวนาในเดือนกุมภาพันธ์
เพื่อส่งข้าวไปให้กับทหารแนวหน้าที่กำลังรบกับศัตรู
ดังปรากฏในบางท่อนของบทเพลงว่า (Wu, 2009, p.14)

二月里来呀好春光，家呀家户户
种田忙，

ฤดูใบไม้ผลิมาในเดือนกุมภาพันธ์ ทุกครอบครัว
่วนอยู่กับการทำนา

指望着今年的收成好，多捐些五
谷充军粮。

หวังว่าปีนี้การเก็บเกี่ยวดี มอบธัญญาหาร
บางส่วนเติมเสบียงทหาร

เพลงนี้จึงสะท้อนให้เห็นว่าการปฏิวัติจะสำเร็จ
ได้ต้องอาศัยความร่วมมือจากคนหลากหลายอาชีพ ซึ่ง
ชาวนาก็มีบทบาทสำคัญเช่นกัน แม้ว่าจะไม่ได้จับอาวุธไป
รบกับศัตรูโดยตรงก็ตาม เช่นเดียวกันกับเพลงพวกเราคณ
งานมีพลัง 《咱们工人有力量》 ที่เนื้อหาของ
เพลงกล่าวถึงการทำงานของเหล่ากรรมกร ที่ต้องอุทิศ
แรงกายในการทำงานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างตึก
สร้างเส้นทางรถไฟ รวมถึงการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์เพื่อ
ส่งให้กับทหารแนวหน้า โดยมีเป้าหมายเพื่อปลดปล่อยทุก
ชนชั้นให้ได้รับเสรีภาพ ดังตัวอย่างในบางท่อนของเพลงว่า
(Wu, 2009, p. 21)

哎咳！发动了机器轰隆隆地响，
举起了铁锤响叮当！

เสียงติดเครื่องจักรดังกึ่งก้อง เสียงค้อนเหล็ก
ดังตึงตัง!

造成了犁锄好生产，造成了枪炮
送前方！

ทำให้เกิดการผลิตเครื่องไถและจอบที่ดี ประดิษฐ์
ปืนและปืนใหญ่ส่งไปยังแนวหน้า

อนึ่งความเป็นคอมมิวนิสต์ย่อมให้ความสำคัญ
กับชนชั้นกรรมาชีพเป็นพิเศษ เพราะคอมมิวนิสต์เชื่อว่
การปฏิวัติจะสำเร็จได้ต้องอาศัยพลังจากชนชั้นกรรมาชีพ
ไม่ว่าจะเป็นชาวนาหรือกรรมกร ซึ่งเหมา เจ๋อตุง เองก็ให้
ความสำคัญกับชาวนาเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จาก
เหตุการณ์การเดินทางไกล (Long March) ซึ่งเหมา เจ๋อตุง
ได้นำพากองทัพแดงหนีการกวาดล้างของเจียงไคเช็ค
ด้วยการเดินทางกว่า 12,500 กิโลเมตร โดยสิ่งที่เหมาได้
ประกาศให้กองทัพแดงได้กระทำตลอดการเดินทางไกล
ก็คือ ถ้าพบเกษตรกรกำลังทำไร่ ไถนา ก็จะให้กองทัพ
แดงไปช่วยชาวนาทำนาโดยไม่คิดค่าแรง และเมื่อเสร็จ
งานกองทัพแดงก็จะเลี้ยงข้าวชาวนาอีกด้วย จากนั้นเหมา
ก็จะเริ่มกล่าวสุนทรพจน์ และแนวคิดคอมมิวนิสต์ให้ชาวนา
ได้ฟัง (The Watcher, 2022)

**เพลงรักชาติจีนยุคสร้างชาติภายใต้ระบอบ
คอมมิวนิสต์ (ค.ศ. 1949 – 1976)**

นับตั้งแต่พรรคคอมมิวนิสต์สถาปนาประเทศจีน
เมื่อปี ค.ศ. 1949 เป็นต้นมา แม้ว่าพรรคคอมมิวนิสต์จะ
ไม่มีศัตรูของชาติหรือคู่แข่งทางการเมืองแล้ว แต่ปัญหา
ที่ทางพรรคฯ ต้องเผชิญก็ถาโถมเข้ามาหลายระลอก
ไม่ว่าจะเป็นการสร้าง ความเชื่อมั่นให้กับประชาชนว่า
พรรคคอมมิวนิสต์จะทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
หรือความพยายามในการแสดงให้ประชาชนเห็นว่ระบอบ
คอมมิวนิสต์เป็นระบอบการปกครองที่ดีที่สุดในการ
พาชาติจีนไปสู่ความเจริญก้าวหน้า ดังนั้นเพลงรักชาติจีน
ที่แต่งขึ้นในช่วงเวลานี้จึงมีการสร้างสำนึกความเป็นชาติที่
มีลักษณะดังนี้

1. ชาติจีนเป็นชาติที่ก้าวหน้าภายใต้การนำ ของเหมา เจ๋อตุง

ก่อนการสถาปนาประเทศ เนื้อหาเพลงรักชาติ
จีนเน้นให้ประชาชนเชื่อฟัง และเดินตามรอยเหมา เจ๋อตุง
เพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ แต่เมื่อสถาปนา
ประเทศเป็นต้นมา ก็มีการแต่งบทเพลงที่มีเนื้อหาดังกล่าว
มากขึ้น เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับเหมา เจ๋อตุง
ในฐานะผู้นำประเทศคนใหม่ และให้ประชาชนเชื่อมั่นใน
เหมา เจ๋อตุง กับระบอบคอมมิวนิสต์ ที่จะสร้างชาติจีน
ให้ก้าวหน้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่เหมา เจ๋อตุง
ได้ดำเนินนโยบายเศรษฐกิจแบบก้าวกระโดด (Great Leap
Forward) ในปี ค.ศ. 1958 ซึ่งไม่ได้ทำให้เศรษฐกิจของ
ประเทศดีขึ้น แต่กลับกลายเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ชาวจีน
ต้องเสียชีวิตเพราะความอดอยากยากแค้นกว่า 20 – 30
ล้านคน (Petchsakunwong, 2006) หลังเหตุการณ์ดังกล่าว
ทำให้ภาพลักษณ์ของเหมา เจ๋อตุง ตีตก จึงต้องมีการแต่ง
เพลงรักชาติเพื่อเรียกภาพลักษณ์ด้านบวกให้กับเหมา เจ๋อตุง
ดังตัวอย่างของบทเพลง พระอาทิตย์แดงที่สุด ประธานเหมาอยู่
ใกล้ที่สุด 《太阳最红，毛主席最亲》ที่แต่งขึ้น
ในปี ค.ศ. 1976 เนื้อหาของเพลงเป็นการสรรเสริญ
เหมา เจ๋อตุง อย่างรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นความฉลาดใน
การชี้นำประชาชน ความเป็นผู้เปี่ยมไปด้วยเมตตา รวมถึง
เป็นผู้ที่ปลดแอกให้กับประชาชน ดังปรากฏในเนื้อเพลง
ท่อนที่ว่า (Wu, 2009, p.50)

太阳最红，毛主席最亲，您的光
辉思想永远照我心；

ดวงอาทิตย์แดงที่สุด ประธานเหมาอยู่ใกล้ที่สุด
ความคิดที่ยอดเยี่ยมของท่านส่องแสงในใจฉันเสมอ

春风最暖，毛主席最亲，您的光
辉思想永远指航程。

ลมฤดูใบไม้ผลิอบอุ่นที่สุด ประธานเหมาอยู่ใกล้
ที่สุด และความคิดอันเฉียบแหลมของท่านชี้นำการเดินทาง
เสมอ

您的功绩比天高，您的恩情比海深，
心中的太阳永不落，

ความสำเร็จของท่านสูงกว่าท้องฟ้า ความเมตตา
ของท่านลึกกว่าทะเล ดวงอาทิตย์ในหัวใจไม่เคยตกดิน

您永远和我们心连心啊！您永远和我们心连心啊！

หัวใจของท่านเชื่อมหัวใจของเราเสมอ! หัวใจของท่านเชื่อมหัวใจของเราเสมอ!

หรือเช่นเดียวกันกับบทเพลงจำคำพูดของประธานเหมาไว้ในใจ 《毛主席的话儿记心上》 โดยเนื้อเพลงกล่าววยกย่องเหมา เจ๋อตง ในฐานะผู้นำทางความคิด มีการเปรียบเทียบความคิดชั้นนำของเหมา เจ๋อตง เสมือนเป็นแสงของดวงตะวันที่นำทางสว่างและให้ความอบอุ่นกับมวลชน ดังจะเห็นได้จากเนื้อเพลงท่อนที่ว่า (Wu, 2009, p. 28)

太阳出来照四方·毛主席的思想
闪金光

พระอาทิตย์ขึ้นฉายแสงไปทั่วทั้ง 4 ทิศ ความคิด
ของประธานเหมาเปล่งประกายแสงดังทอง

太阳照得人身暖哎·毛主席思想
的光辉照得咱心里亮·

พระอาทิตย์ส่องแสงให้ร่างกายอบอุ่น ความคิด
ประธานเหมาส่องสว่างในใจของพวกเรา

主席的思想传四方·革命的人民
有了主张

ความคิดของประธานจะกระจายไปทั่วทุกแห่ง
ประชาชนนักปฏิวัติมีใจหาย

2. ชาตินจีนเป็นชาติที่นำโดยพรรคคอมมิวนิสต์ ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อความก้าวหน้าของชาติ

การเน้นย้ำให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญของพรรคคอมมิวนิสต์ ยังคงเป็นสิ่งที่ทางพรรคคอมมิวนิสต์ต้องสานต่อในช่วงเวลานี้ ดังจะเห็นได้จากบทเพลงรักชาติที่มีเนื้อหาเชิดชูระบอบการปกครอง หรือสรรเสริญพรรคคอมมิวนิสต์ ยังแต่งและเผยแพร่ออกมาอย่างต่อเนื่องที่เป็นเช่นนั้นเพราะในช่วงสถาปนาประเทศใหม่ ๆ ระบอบคอมมิวนิสต์ยังถือเป็นระบอบการปกครองใหม่ที่ประชาชนยังไม่คุ้นชิน เพราะจีนอยู่ภายใต้ระบอบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มากกว่า 2,000 ปี ทางพรรค

จึงต้องทำให้ประชาชนไว้วางใจว่าระบอบคอมมิวนิสต์และทางพรรคจะสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศชาติได้ ดังจะเห็นได้จากบทเพลงน้ำหึงหูคลื่นซัดคลื่น 《洪湖水·浪打浪》 ซึ่งประพันธ์เมื่อปี ค.ศ. 1959 เนื้อเพลง เป็นการชื่นชมความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติของทะเลสาบหงหู เปรียบเปรยทะเลสาบหงหูเหมือนแดนสวรรค์ แต่อย่างไรก็ตามความอุดมสมบูรณ์ของแม่น้ำหงหูที่มีให้กับวิถีชีวิตผู้คนนั้นยังเทียบมิได้กับความเมตตาที่พรรคคอมมิวนิสต์มอบให้กับประชาชน ดังปรากฏในเนื้อเพลงว่า (Fei, 2019, p. 41)

人人都说天堂美·怎比我洪湖鱼
米乡·

ใคร ๆ ก็ว่าสวรรค์สวย จะเปรียบเทียบกับหงหู
ดินแดนแห่งปลาและข้าวได้อย่างไร

洪湖水呀长呀嘛长又长啊·太阳
一出闪呀么闪金光啊·

น้ำในทะเลสาบหงหุนั้นยาวแล้วยาวอีก ดวงอาทิตย์
ส่องแสงสีทองเจิดจ้า

共产党的恩情比那东海深·渔民的
光景一年更比一年强·

ความเมตตาของพรรคคอมมิวนิสต์นั้นลึกซึ้ง
ยิ่งกว่าทะเลจีนตะวันออก และสภาพการณ์ของชาวประมง
ก็แข็งแกร่งขึ้นทุกปี

ซึ่งคล้ายกันกับเพลงร้องเพลงพื้นบ้านให้พรรคได้ฟัง 《唱支山歌给党听》 เนื้อหาของบทเพลงก็เน้นให้เห็นถึงความสำคัญของพรรคคอมมิวนิสต์ โดยอุปมาพรรคคอมมิวนิสต์เป็นเหมือนแม่ผู้ให้กำเนิด เมื่อประชาชนต้องเจอกับความโหดร้ายจากระบอบเก่าเสมือนโดนเส้นด้ายตามร่างกายด้วยไม้เรียว พรรคคอมมิวนิสต์ผู้เป็นแม่ก็มีความสงสารลูกจนต้องร้องไห้ สังเกตได้จากเนื้อเพลงที่ว่า (Fei, 2019, p. 48)

唱支山歌给党听·我把党来比母亲·

ร้องเพลงพื้นบ้านให้พรรคฟัง ฉันนำเอาพรรคมา
เปรียบเป็นแม่

母亲只生了我的身，党的光辉照我心。

แม่เพียงแต่ให้กำเนิดร่างกายฉัน แสงสว่างของพรรคส่องยังใจฉัน

旧社会，鞭子抽我身，母亲只会泪淋淋

สังคมเก่า ไม่รีรอเขียนตีร่างกายของฉัน แม่ทำได้เพียงร้องไห้

共产党号召我闹革命，夺过鞭子揍敌人

พรรคคอมมิวนิสต์เรียกร้องให้ฉันก่อการปฏิวัติ แย่งชิงไม้เรียวมาเขียนตีศัตรู

工人阶级硬骨头，跟着毛泽东我们向前走，

กระดูกแข็งของชนชั้นแรงงาน พวกเราก้าวต่อไปตามเหมา เจ๋อตง

自力更生，艰苦奋斗，建设的路上决不停留

ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ต่อสู้ด้วยความยากลำบาก การสร้างถนนไม่เคยหยุดนิ่ง

高举红旗，勇敢前进，我们是新时代的火车头，

ชูธงแดงขึ้น เดินไปข้างหน้าอย่างกล้าหาญ เราคือหัวรถจักรยุคใหม่

3. ชาตินิยมเป็นชาติที่ประกอบไปด้วยคนหลากหลายอาชีพ ที่ต่างก็มีความสำคัญต่อความเจริญก้าวหน้าและมั่นคงของชาตินิยม

การแต่งเพลงรักชาติเพื่อยกย่อง เชิดชูเกียรติของผู้คนหลากหลายอาชีพ ยังคงเป็นสิ่งที่พรรคคอมมิวนิสต์ให้ความสำคัญ เพราะพรรคคอมมิวนิสต์มองว่าทุกอาชีพล้วนเป็นส่วนสำคัญของความเป็นชาตินิยม ในช่วงเวลานี้จึงมีการประพันธ์เพลงที่มีเนื้อหาสรรเสริญบุคคลนานาอาชีพเหมือนช่วงก่อนการสถาปนาประเทศ แต่จุดประสงค์ต่างกันเพราะยุคที่แล้วการแต่งเพลงรักชาติยกย่องผู้คนแต่ละอาชีพมีจุดประสงค์เพื่อระดมมวลชนไปต่อสู้กับศัตรูของชาติ แต่ทว่าในยุคนี้พรรคต้องการให้ทุกอาชีพยอมรับพรรคคอมมิวนิสต์ การแต่งเพลงที่เน้นเนื้อหาดังกล่าทำให้ผู้คนแต่ละอาชีพสัมผัสได้ว่าพรรคยังคงให้ความสำคัญกับทุกอาชีพเสมอ และผู้คนแต่ละอาชีพจะยอมรับในพรรคคอมมิวนิสต์มากขึ้น ดังจะเห็นได้จากบทเพลงกระดูกแข็งของชนชั้นแรงงาน 《工人阶级硬骨头》 ซึ่งแต่งขึ้นในปี ค.ศ. 1964 เนื้อหาของเพลงกล่าวถึงบทบาทของชนชั้นแรงงานว่าเป็นกำลังสำคัญในการสร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศ เช่น การใช้แรงงานในการสร้างถนนอย่างไม่ย่อท้อ นอกจากนี้ยังเปรียบชนชั้นแรงงานเป็นเหมือนหัวรถจักรในการขับเคลื่อนประเทศ ดังปรากฏในเนื้อเพลงที่ว่า (Wu, 2009, p. 44)

หรือบทเพลงกลุ่มเยาวชนแนวหน้าจีน 《中国少年先锋队队歌》 ซึ่งแต่งขึ้นในปี ค.ศ. 1949 ก็เป็นเพลงที่ชื่นชมบรรดาเยาวชนว่าเป็นนักสู้ที่เก่งกาจไม่หวั่นเกรงศัตรู ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนที่สำคัญคือเยาวชนเหล่านี้จะเป็นผู้สืบทอดลัทธิคอมมิวนิสต์ในอนาคต โดยสังเกตได้จากเนื้อเพลงที่ว่า (Fei, 2019, p. 45)

我们是共产主义接班人，继承革命先辈的光荣传统，

พวกเราเป็นผู้รับช่วงต่อลัทธิคอมมิวนิสต์ สืบต่อประเพณีที่เป็นเกียรติภูมิการปฏิวัติของบรรพบุรุษ

爱祖国、爱人民，鲜艳的红领巾飘扬在前胸

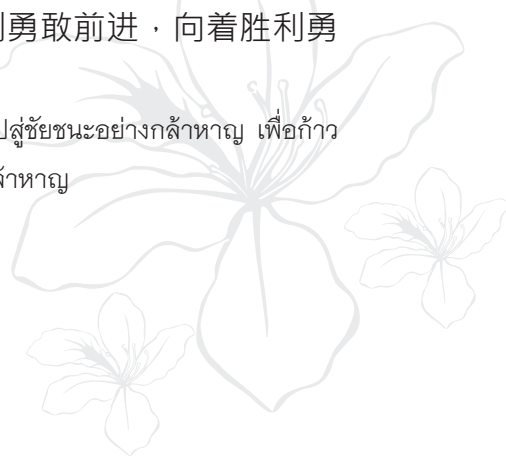
รักมาตุภูมิ รักประชาชน ผ้าพันคอสีแดงสดพลิ้วไหวที่หน้าอก

不怕困难，不怕敌人，顽强学习，坚决斗争

ไม่กลัวความลำบาก ไม่กลัวศัตรู แข็งขันศึกษา สู้อย่างเด็ดเดี่ยว

向着胜利勇敢前进，向着胜利勇敢前进前进，

เพื่อก้าวมุ่งไปสู่ชัยชนะอย่างกล้าหาญ เพื่อก้าวมุ่งไปสู่ชัยชนะอย่างกล้าหาญ

4. ชาตินจีนเป็นชาติที่ประกอบด้วยคนหลาย กลุ่มชาติพันธุ์

ประเทศจีนประกอบด้วยชนชาติต่าง ๆ ถึง 56 ชนชาติ การรวมชาติต่าง ๆ ให้อยู่อาณาเขตรัฐเดียวกัน อย่างสันติสุขจึงมิใช่เป็นเรื่องง่าย ยิ่งไปกว่านั้นจีนยังเป็นประเทศที่มีอาณาเขตกว้างขวางมีประชากรมากที่สุดในโลก หากปราศจากการปกครองที่เหมาะสม อันได้รับการยอมรับจากชนชาติต่าง ๆ อาจเป็นสาเหตุนำไปสู่ความแตกแยกได้โดยง่าย ความจริงดังกล่าวเป็นสิ่งที่พรรคคอมมิวนิสต์จีนตระหนักมาก่อนสถาปนาประเทศแล้ว โดยทางพรรคฯ ได้ให้ชนกลุ่มน้อยมีสิทธิในการปกครองตนเอง ดังจะเห็นได้จากในปี ค.ศ. 1947 มีการตั้งเขตปกครองชั่วคราวขึ้นเป็นครั้งแรก คือเขตการปกครองมองโกเลีย ภายใต้ความเห็นชอบในการประชุมสมัยแรกของสภาที่ปรึกษาทางการเมืองของประชาชนจีน (The Chinese's People Political Consultative Conference: CPPCC) โดยมีผู้นำของชนกลุ่มน้อยเผ่าต่าง ๆ เข้าร่วมประชุมด้วย ในการประชุมครั้งนี้มีการอนุมัติโครงการรวมของสภาที่ปรึกษาประชาชนจีน ซึ่งเป็นเอกสารที่มีสถานะเป็นธรรมนูญชั่วคราวของสาธารณรัฐประชาชนจีน ในเอกสารนี้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับนโยบายใหม่ของชนกลุ่มน้อยและได้กำหนดนิยามของเขตปกครองตนเองของชนกลุ่มน้อยเป็นนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ต่อมาในปี ค.ศ. 1952 รัฐบาลของสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ออกข้อกำหนดว่าด้วยการบังคับใช้กฎหมายเขตปกครองตนเองของชนกลุ่มน้อย โดยกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตปกครองตนเอง รวมทั้งการกำหนดโครงสร้างและสิทธิขององค์กรปกครองตนเองของชนกลุ่มน้อย รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม ค.ศ. 1954 โดยสภาประชาชนแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนได้กำหนดรูปแบบขององค์กรปกครองตนเองของชนกลุ่มน้อย นับได้ว่ารัฐธรรมนูญได้รับรองสิทธิของชนกลุ่มน้อยให้อำนาจปกครองตนเองได้ภายใต้กฎหมาย ต่อมาในปี ค.ศ. 1955 สภาประชาชนให้มีการจัดตั้งเขตปกครองซินเจียง ภายหลังจากนั้นได้มีการจัดตั้งเขตปกครองขึ้นอีก 3 เขต คือในปี ค.ศ. 1958 จัดตั้งเขตปกครองตนเองกวางซี จ้วง กับเขตปกครองตนเองนิงเซีย ฮุย และในปี ค.ศ. 1965 ได้จัดตั้งเขตปกครองตนเองทิเบต (Naluang, 2010)

จะเห็นได้ว่าการที่ทางพรรคฯ ได้ให้สิทธิชนกลุ่มน้อยตั้งเขตปกครองตนเองตามลักษณะพิเศษทางวิถีทางวัฒนธรรมและภาษาของชนเผ่าแต่ละกลุ่มนั้นก็เพื่อความเป็นปึกแผ่นของชาติภายใต้แนวคิดการปกครองแบบสังคมนิยมตามลัทธิมาร์กซ์-เลนิน อันเป็นนโยบายพื้นฐานของพรรคคอมมิวนิสต์จีน และถือเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ชนกลุ่มน้อยได้รู้สึกถึงการได้รับการยอมรับของฝ่ายปกครองในการให้ความเคารพต่อความเป็นชนชาติของตน ซึ่งพรรคคอมมิวนิสต์มองว่าการที่จะสร้างชาติได้ต้องให้คนในชาติปรองดองกันและอยู่ร่วมกันด้วยความหลากหลายทางวัฒนธรรม ดังปรากฏในตอนต้นของอารัมภบทในรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ความว่า จีนเป็นประเทศหนึ่งของโลกที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน พลเมืองของจีนทุกชนชาติร่วมกันสร้างสรรค์วัฒนธรรมอันยิ่งใหญ่ และมีขนบธรรมเนียมที่รุ่งโรจน์ (Naluang, 2010) ดังนั้นบทเพลงรักชาติจีนในช่วงสถาปนาประเทศเป็นต้นมาจึงมีเนื้อหาที่ให้ความสำคัญกับทุกชาติพันธุ์ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของชาติจีน ดังตัวอย่างของบทเพลงตีกลองและร้องเพลง 《打起手鼓唱起歌》 ซึ่งแต่งขึ้นปี ค.ศ. 1972 ภาพรวมของบทเพลงเป็นการชื่นชมความสมบูรณ์ของแผ่นดินจีน ไม่ว่าจะเป็นด้านผลผลิตทางการเกษตร ปศุสัตว์ ธรรมชาติที่สวยงาม เป็นการบ่งบอกความรู้สึกดีใจที่เป็นเจ้าของธรรมชาติอันงดงามเหล่านี้ โดยในช่วงท้ายของเพลงก็มีการเชื่อมโยงให้ทุกกลุ่มชาติพันธุ์มาร่วมเดินตามรอยของพรรคคอมมิวนิสต์ ดังจะเห็นได้จากเนื้อเพลงท่อนที่ว่า (Fei, 2019, p. 58)

打起手鼓唱起歌 · 我唱得豪情红似火 ·

ตีกลองและร้องเพลง ฉันร้องเพลงอย่างห้าวหาญ
各族人民跟着党 · 社会主义道路多宽阔 ·

คนทุกกลุ่มชาติพันธุ์ติดตามพรรค เส้นทางของ
สังคมนิยมกว้างขวางมาก

ในขณะที่บทเพลงแรกที่มาจากแดนไกลให้ฉันอยู่ที่นี้ 《远方的客人请你留下来》 ซึ่งแต่งในปี ค.ศ.1953 แม้ว่าเนื้อหาในเพลงจะมีได้เอ่ยถึงชื่อของชนเผ่าชาหนี่โดยตรง แต่ที่มาของบทเพลงนี้ เกิดจากการ

ที่นักประพันธ์เพลงได้มีโอกาสไปเยือนหมู่บ้านของชนเผ่า
ซาหนีแล้วประทับใจ จึงนำเอาความประทับใจดังกล่าวมา
แต่งเพลง ดังปรากฏในเนื้อเพลงว่า (Wu, 2009, p. 28)

路旁的花儿正在开，树上果儿等
人摘，等人摘

ดอกไม้ข้างทางกำลังผลิบาน ผลบนต้นรอคนเก็บ
รอคนเก็บ

丰润的谷穗迎风摆呀，期待人们
割下来，割下来

รวงข้าวอันอุดมพลั่วไถไปตามสายลม รอให้
ผู้คนมาลิดและเกี่ยวออก

远方的客人请你留下来，远方的
客人请你留下来，

แขกจากแดนไกลโปรดอยู่ แยกแดนไกลโปรดอยู่
远方的客人啊请你留下来

แขกจากแดนไกล โปรดอยู่ต่อ

เนื้อหาของบทเพลงกล่าวถึงธรรมชาติในหมู่บ้าน
ของชนเผ่าซาหนี และมีการเชื้อเชิญแขกที่มาเยือนให้อยู่ต่อ
ยิ่งไปกว่านั้นเพลงนี้ยังได้นำทำนองเพลงพื้นบ้านของ
ชนเผ่าซาหนีมาดัดแปลงใหม่อีกด้วย เท่ากับว่าบทเพลงนี้
ได้ให้ความสำคัญกับกลุ่มชาติพันธุ์อย่างชัดเจน

สรุปผลการวิจัย

บทเพลงรักชาติจีนถือเป็นหนึ่งในเครื่องมือสำคัญ
ที่พรรคคอมมิวนิสต์จีนใช้ในการสร้างสำนึกความเป็น
ชาติมาตั้งแต่ก่อนสถาปนาประเทศ ซึ่งบทเพลงรักชาติใน
แต่ละช่วงเวลาก็มีจุดประสงค์และลักษณะการสร้างสำนึก
ความเป็นชาติที่แตกต่างกัน โดยเพลงรักชาติจีนที่ประพันธ์
ขึ้นในยุคก่อนสถาปนาประเทศ (ก่อน ค.ศ. 1949) มีจุด
ประสงค์หลัก เพื่อระดมมวลชนให้ทำสงครามกับมหาอำนาจ
ญี่ปุ่นและรัฐบาลฝ่ายขวา ดังนั้นสำนึกความเป็นชาติ
ที่ปรากฏในบทเพลงรักชาติจึงมีลักษณะต่อไปนี้คือ
การสร้างสำนึก ศัตรูของชาติจีนร่วมกัน ชาติจีนเป็นชาติ
ที่ก้าวหน้าภายใต้การนำของเหมา เจ๋อตง ชาติจีนเป็นชาติ
ที่นำโดยพรรคคอมมิวนิสต์ ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อความ
ก้าวหน้าของชาติ ชาติจีนเป็นชาติที่ประกอบไปด้วยคน
หลากหลายอาชีพ ที่ต่างก็มีความสำคัญในความเจริญ

ก้าวหน้าและมั่นคงต่อชาติจีน ต่อมาเมื่อเข้าสู่ยุคที่พรรค
คอมมิวนิสต์สามารถยึดอำนาจและสถาปนาประเทศภายใต้
ระบอบใหม่ บทเพลงรักชาติที่แต่งขึ้นในช่วงเวลานี้มี
จุดประสงค์หลักที่เปลี่ยนไปคือสร้างความชอบธรรมให้กับ
ระบอบคอมมิวนิสต์อันเป็นระบอบการปกครองใหม่ของ
ประเทศ แต่การเน้นสำนึกความเป็นชาติมีรูปแบบที่ไม่แตกต่าง
จากยุคก่อนสถาปนาประเทศมากนักคือ การเน้นชาติจีน
เป็นชาติที่ก้าวหน้าภายใต้การนำของเหมา เจ๋อตง ชาติจีน
เป็นชาติที่นำโดยพรรคคอมมิวนิสต์ ชาติจีนเป็นชาติที่
ประกอบไปด้วยคนหลากหลายอาชีพ และชาติจีนเป็นชาติ
ที่ประกอบด้วยคนหลากหลายกลุ่มชาติพันธุ์

อภิปรายผล

ผลการศึกษาในช่วงต้นแสดงให้เห็นว่าการสร้าง
สำนึกความเป็นชาติในบทเพลงรักชาติจีนนั้นมีลักษณะ
ที่หลากหลายและแตกต่างกันไปในแต่ละช่วงเวลา
ซึ่งก็สอดคล้องกับงานชิ้นอื่น ๆ ที่ศึกษาการสร้างชาติ
ด้วยเพลงปลุกใจ หรือเพลงปฏิวัติ เช่นงานของ นฤมล
ทับจุมพล (Thabchumpon, 1988) เรื่อง การใช้สื่อในการ
สร้างอุดมการณ์ทางการเมือง: ศึกษาจากบทเพลงของ
ทางราชการ (พ.ศ. 2475 - พ.ศ. 2530) หรือวิทยานิพนธ์
เรื่องการใช้เพลงปลุกใจในฐานะสื่อประชาสัมพันธ์ให้คนไทย
สำนึกรักชาติของกองทัพบก พ.ศ. 2475 - 2550 ของ
ยิ่งลักษณ์ บุญเก็บ (Boonkeb, 2009) รวมทั้งวิทยานิพนธ์
เพลงปลุกใจไทย (พ.ศ. 2475 - 2525) : การวิเคราะห์
ทางการเมือง ผลงานของ สิรินคร กิรีติบุตร (Kiritibutr,
1985) ซึ่งงานเหล่านี้มีผลการศึกษาที่คล้ายคลึงกันคือ
เพลงปลุกใจ เพลงปฏิวัติหรือเพลงรักชาติล้วนแต่งขึ้น
เพื่อให้ประชาชนมีสำนึกรักชาติ โดยการจะปลุกจิตสำนึก
รักชาติได้นั้นเพลงก็ต้องมีลักษณะที่หลากหลาย เพื่อสร้าง
ความรู้สึกร่วมและสามารถยึดโยงคนทุกกลุ่ม ในทุกมิติได้
อย่างครอบคลุม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

เป็นแนวทางสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาการสร้าง
สำนึกความเป็นชาติจีน เพราะเพลงรักชาติจีนเป็นเพียง
ช่องทางหนึ่งที่ทางพรรคคอมมิวนิสต์ใช้สร้างสำนึกความ

เป็นชาติ ซึ่งการศึกษาการสร้างสำนึกความเป็นชาตินิยมสามารถศึกษาได้อีกหลายช่องทาง เช่น แบบเรียน พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ฯลฯ

เห็นว่าบทเพลงรักชาติจีนตั้งแต่ช่วง ค.ศ. 1977 ถึงปัจจุบันมีความแตกต่างกับบทเพลงรักชาติจีนในช่วง ค.ศ. 1921 ถึง ค.ศ. 1976 หรือไม่อย่างไร

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายขอบเขตช่วงเวลาในการศึกษาการสร้างสำนึกความเป็นชาติผ่านบท เพลงรักชาติจีนในช่วง ค.ศ. 1977 ถึงปัจจุบัน เพื่อเป็นการเปรียบเทียบให้

2. ควรทำการศึกษาการสร้างสำนึกความเป็นชาติจีนผ่านช่องทางอื่นเพิ่มเติม เช่น ภาพยนตร์ ละคร วรรณกรรม เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- Wongsesurawat, K. (2021). *People's Republic of China is returning to the cult of personal worship*. Retrieved from https://www.matichon.co.th/columnists/news_2926150 [In Thai]
- Thabchumpon, N. (1988). *The role of media for political ideologination: Study from royal Thai song (1938–1987)*. (Master's thesis, Department of Political Science, Graduate School, Chulalongkorn University). [In Thai]
- Sodsongkrit, M., Sangtian, N., and Sukprasong, N. (2017). *Growing patriotic awareness in stirring songs of China*. Ubon Ratchathani: Ubon Ratchathani University. [In Thai]
- Sodsongkrit, M. (2011). *100 of Chinese patriotic songs*. Ubon Ratchathani: Ubon Ratchathani University Press. [In Thai]
- Boonkeab, Y. (2009). *The use of patriotic songs by The Royal Thai Army as a public relations tool to create patriotic consciousness AD.1932–2007*. (Master's thesis, Program in Public Relations, Department of Public Relations, Faculty of Communication Arts, Chulalongkorn University). [In Thai]
- Ingkasit, R. (2019). Modern China. *Sarakadee Magazine*, 35(413), 32–95. [In Thai]
- Chokmukda, W. (2012). *150 years of Chinese history in the period of "sickness" from the opium war to world powers*. Bangkok: Gypzy Publishing. [In Thai]
- Petchsakunwong, S. (2006). *The great proletarian cultural revolution in The People's Republic of China, 1966–1969*. (Master's Project, M.A. (Asian History). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University). [In Thai]
- Kiratibutr, S. (1985). *Thai nationalistic songs (1932–1982): A political analysis*. (Master's thesis, Department of Government, Graduate School, Chulalongkorn University). [In Thai]
- Naluang, S. (2010). Law and characteristics of autonomous areas of The People's Republic of China. *AU Law Journal*, 1(1), 62–73. [In Thai]
- Raghav, K. (2019). *70 songs for 70 years of the People's Republic of China*. Retrieved from <https://supchina.com/2019/10/01/70-songs-for-70-years-of-new-china/>
- Sahaiscenturyboys v.2. (2020). *Military anthem of the People's liberation army*. Retrieved from https://www.youtube.com/watch?v=1KUce_tr2n0&t=55s
- Socialist East. (2017). *The east is red: Protect the Yellow River*. Retrieved from https://www.youtube.com/watch?v=KOuPN_UUudY
- The Watcher. (2022). *Documentary Mao Zedong I from beginning to end*. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=IKxwi16Jtgw&t=1365s>
- Fei, W. (2019). *100 excellent songs to celebrate the 70th anniversary of the founding of the People's Republic of China*. Shanghai: Shanghai Music Publishing House. [In Chinese]

- Wu, S. (2009). *China red song collection – 160 patriotic songs (Selected edition) with MP3 CD*. Shanghai: Shanghai Education Publishing House. [In Chinese]
- Ye, Y. (2021). *The meaning of patriotic songs and the essence of patriotic singing*. Middle and Primary School Education. [In Chinese]
- Li, Z. and Liu, M. (2022). *Research on the current situation and popularization of patriotic classical songs for college students*. YiLi Normal University. [In Chinese]

